

Θεολογικά Χρονικά

ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΑΔΕΣ - ΣΥΜΠΟΣΙΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2017

*Διεθνές Χριστιανοπαιδαγωγικό
Συνέδριο για τὸ Μάθημα τῶν
Θρησκευτικῶν*

Μὲ ἐπιτυχία διεξήχθη τὴν 1^η καὶ 2^η Ἰουλίου 2017 τὸ Διεθνές Χριστιανοπαιδαγωγικό Συνέδριο πὸν διοργάνωσε ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου μὲ θέμα: «*Τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καὶ Θεολογία στὴν Εὐρώπῃ τοῦ Σήμερα: Ἰδιωτικὴ Ἐπιλογή ἢ Ζήτημα Παιδείας τῶν Πολιτῶν*» στὸ συνεδριακὸ κέντρο «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ», στὸ Ἱερὸ Βαπτιστήριον τῆς Ἰσαποστόλου Ἀγίας Λυδίας τῆς Φιλίππιας.

Ἀφορμὴ γιὰ τὸ Διεθνές Συνέδριο ἀπετέλεσε ὁ διάλογος μεταξὺ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας σχετικὰ μὲ τὸν ρόλο τοῦ Μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στὴ Δημόσια Ἐκπαίδευση. Βασικὸς σκοπὸς τοῦ συνεδρίου ἦταν ἡ διερεύνηση, σ' ἓνα πλαίσιο πανευρωπαϊκὸ καὶ δια-ομολογιακὸ, τῆς σημασίας πὸν μπορεῖ νὰ ἔχει τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν γιὰ τὴν καλλιέργεια τῆς θρησκευτικῆς ταυτότητας τῶν μαθητῶν, ἀλλὰ παράλληλα καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς πολιτικῆς τους συνείδησης ὡς προσωπικότητων πὸν σέβονται τίς ἀρχές τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στὸ Συνέδριο συμμετείχαν ἐπιστήμονες ἀπὸ Πανεπιστήμια τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ

Ἐξωτερικοῦ. Εἰδικότερα, συμμετείχαν πανεπιστημιακοὶ δάσκαλοι καὶ διδάκτορες ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα ἀκαδημαϊκὰ ἰδρύματα:

Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Otto-Friedrich-Universität Bamberg (Πανεπιστήμιο Μπάμπεργκ-Γερμανία), Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn (Πανεπιστήμιο Βόννης-Γερμανία), Technische Universität Dortmund (Πολυτεχνεῖο Ντόρτμουντ-Γερμανία), Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt (Καθολικὸ Πανεπιστήμιο Ἴχστετ-Ἰνγκολστατ-Γερμανία), Albert Ludwigs-Universität Freiburg (Πανεπιστήμιο Φράϊμπουργκ-Γερμανία), Georg-August-Universität Göttingen (Πανεπιστήμιο Γοτtingης-Γερμανία), Westfälische Wilhelms Universität Münster (Πανεπιστήμιο Μύνστερ-Γερμανία), Université de Strasbourg (Πανεπιστήμιο Στρασβούργου-Γαλλία), Eberhard Karls Universität Tübingen (Πανεπιστήμιο Τυβίγγης-Γερμανία), Universität Wien (Πανεπιστήμιο Βιέννης-Αὐστρία).

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017

*Διεθνές Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο
μὲ θέμα: «Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς
Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης. Ἡ προσφορά
του στὴν Ἐκκλησία, τὸ Γένος
καὶ τὸν Ἑλληνισμό»*

Διεθνές Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ θέμα: «Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαὴλ

Κωνσταντινίδης. Ἡ προσφορά του στην Ἐκκλησία, τὸ Γένος καὶ τὸν Ἑλληνισμό» πραγματοποιήθηκε στὶς 1-2 Σεπτεμβρίου 2017 στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης. Τὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο διοργανώθηκε ἀπὸ τὸν Τομέα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, Χριστιανικῆς Γραμματείας, Ἀρχαιολογίας καὶ Τέχνης τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου.

Τὴν ἔναρξη τοῦ συνεδρίου κήρυξε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος τόνισε τὴν ποιμαντικὴ καὶ πνευματικὴ προσφορά τοῦ Μιχαὴλ στὴν Ἐκκλησία καὶ εἰδικότερα μετὰ ἀπὸ τὴν ἐκλογή του ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ συνέδριο χαίρεται ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Δημήτριος. Τὸ συνέδριο χαίρεται ὁ Κοσμήτορας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καθηγητῆς Μιλτιάδης Κωνσταντίνου καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Θεολογίας καθηγητῆς Παναγιώτης Σκαλτσῆς, ὁ ὁποῖος ἐκφώνησε καὶ ἑορταστικὴ Ὁμιλία μὲ θέμα: «*Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἰνδίκτου στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο*».

Οἱ ἐργασίες τοῦ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου συνεχίστηκαν τὸ Σάββατο 2 Σεπτεμβρίου 2017 μὲ τὴ Β' Συνεδρία. Ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Προέδρου τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. κ. Παναγιώτη Σκαλτσῆ, παρουσιάστηκαν μὲ τὴ σειρά οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις μὲ θέματα ἀμυγῶς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας: α) «Ἡ κίνηση τῆς Ὁξφόρδης, ἡ ὁμάδα τῆς Ὁξφόρδης καὶ ὁ Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης» ἀπὸ τὴν Ἀναπληρώτρια Καθηγήτρια Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ. κ. Εὐαγγελία Ν. Ἀμοιρίδου, β) «Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης καὶ ἑλληνικὸ

κράτος» ἀπὸ τὸν Ἀναπληρωτὴ Καθηγητὴ τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ κ. Ἐμμανουὴλ Καραγεωργίου, γ) «Ἐπιστροφή στὴν πατρίδα θρακικὴ γῆ: ἡ τοποτηρητεία τοῦ Μιχαὴλ Κωνσταντινίδη στὴ Μητρόπολη Μαρωνείας» ἀπὸ τὸν Διδάκτορα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ ἀποσπασμένο ἐκπαιδευτικὸ στὸ Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ. κ. Ἀθανάσιο Τζιερετζῆ, δ) «Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς στὸν Νέο Κόσμο μέχρι τὴν ἐκλογή τοῦ Μιχαὴλ στὸν θρόνο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς» τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐκτάκτως κ. Βασιλείου Κουκουσᾶ, Καθηγητῆ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ..

Στὴ Γ' Συνεδρία προήδρευσε ἡ Ἀν. Καθηγήτρια κ. Εὐαγγελία Ἀμοιρίδου, κατὰ τὴν ὁποία παρουσιάστηκαν οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις μὲ τίτλο: α) «Ἡ σημασία τῶν Πατέρων καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως στὸ ἔργο τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαὴλ Κωνσταντινίδη» ἀπὸ τὸν κ. Συμεὼν Πασχαλίδη, Καθηγητὴ τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ. καὶ Διευθυντὴ τοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, β) «Τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Μιχαὴλ Κωνσταντινίδη» ἀπὸ τὸν κ. Μόσχο Γιουτζιούδη, Ἐπίκουρο Καθηγητὴ Καινῆς Διαθήκης στὸ Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ.

Στὴν Δ' ἀπογευματινὴ καὶ καταληκτικὴ Συνεδρία ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Καθηγητῆ Χριστιανικῆς Γραμματείας κ. Χρήστου Ἀραμπατζῆ ἀνακοινώθηκαν οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις μὲ τίτλο: α) «Οἰκουμενικὴ Κίνηση καὶ Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης» ἀπὸ τὸν Ἀναπληρωτὴ Καθηγητὴ Οἰκουμενικῆς Κίνησης καὶ Διευθυντὴ τοῦ Τομέα Δογματικῆς Θεολογίας τοῦ Τμήματος Θεολογίας

Α.Π.Θ. κ. Στυλιανό Τσομπανίδη, β) «Πτυχές των πολιτικών επιδιώξεων του Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ» ἀπὸ τὸν Διδάκτορα Θεολογίας π. Ἀρίσταρχο Γκρέκα, γ) «Ἡ Ἐκκλησία οὔτε πολιτεύεται, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ ταυτίσῃ τὴν τύχην της μὲ οἰονδήποτε πολιτικὸν κόμμα: ἡ πολιτικὴ προσέγγιση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μιχαήλ Κωνσταντινίδη» ἀπὸ τὸν Διδάκτορα Θεολογίας κ. Γεώργιο Γαϊτάνο, δ) «Ἡ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς γιὰ τὸν Ἑλληνισμό ἐπὶ ἀρχιεπισκοπίας Μιχαήλ Κωνσταντινίδη» ἀπὸ τὴν Ὑπ. Διδάκτορα Θεολογίας κ. Ἀσπασία Καλούδη. Μετὰ ἀπὸ τὸ πέρας τῶν ἀνακοινώσεων καὶ τῆ συζήτησιν, ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρος ἀνακοίνωσε τὰ πορίσματα τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου.

*23ο Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Ἐταιρείας
τοῦ δικαίου τῶν Ἀνατολικῶν
Ἐκκλησιῶν*

Τὸ 23ο Συνέδριο τῆς Society for the Law of the Eastern Churches, διεθνoῦς ἐπιστημονικῆς ἐταιρείας, ὀργανισμοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐπιστημονικοῦ, μὲ ἔδρα τὴν Βιέννη, ἡ ὁποία ἰδρύθηκε τὸ 1969, μὲ ἰδρυτικὸ μέλος τὸν νῦν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχῃ κ. Βαρθολομαῖο, καὶ ἀπαρτίζεται ἀπὸ εἰδικoῦς ἐπιστήμονες καὶ ἐρευνητῆς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῶν κατ' Ἀνατολὰς Ἐκκλησιῶν, πραγματοποιήθηκε στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τοῦ ξενοδοχείου «Aquaticum Hotel» στὴν πόλιν Debrecen τῆς Οὐγγαρίας κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 3-8 Σεπτεμβρίου 2017.

Τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου: «Primacy and Synodality. Deepening Insights» ἀναπτύχθηκε μὲ εἰδικῆς εἰσηγήσεις ἐπιστημόνων ἀπὸ τὴν παγκόσμια ἐπιστημονικὴ κοινότητα, ἐνῶ μετὰ ἀπὸ κάθε εἰσηγήσιν ἀκολούθησε γόνιμος καὶ παραγωγικὸς διάλογος.

Τὴν Ἑλλάδα ἐκπροσώπησαν μὲ εἰσηγήσιν οὓς ὁ Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν π. Γρηγόριος Παπαθωμᾶς, οἱ Ἐπίκουροι Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Δημήτριος Νικολακάκης καὶ π. Χρυσόστομος Νάσσης.

Εἰσαγωγικὴ ὁμιλία πραγματοποίησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Μάξιμος μὲ θέμα: «Contemporary views of Primacy in the Orthodox Church». Οἱ ἐμπεριστατωμένες καὶ τεκμηριωμένες στίς πηγῆς καὶ στὴ διεθνή βιβλιογραφία εἰσηγήσεις τῶν ἐπιμέρους θεμάτων ἀνέδειξαν τὸ Συνέδριο ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ κορυφαῖα ἀπὸ πλευρᾶς ἐπιστημονικῆς στάθμης συνέδρια τῆς Ἐταιρείας.

*25ο Διεθνὲς Οἰκουμενικὸ Συνέδριο
Ὁρθόδοξης Πνευματικότητας μὲ θέμα:
«Τὸ δῶρο τῆς Φιλοξενίας»*

Τὸ 25ο Διεθνὲς Οἰκουμενικὸ Συνέδριο Ὁρθόδοξης Πνευματικότητας μὲ θέμα: «Τὸ δῶρο τῆς Φιλοξενίας» πραγματοποιήθηκε στὸ μοναστήρι τοῦ Bose τῆς Ἰταλίας στίς 6-9 Σεπτεμβρίου τοῦ 2017. Τὸ φετινὸ συνέδριο πραγματοποιήθηκε παρουσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου.

Στὸ Συνέδριο τοῦ Bose, τὸ ὁποῖο εἶναι πλέον ἓνας καταξιωμένος θεσμὸς διεθνoῦς ἐμβελείας, συμμετείχαν δεκάδες ἀρχιερεῖς, κληρικοὶ καὶ θεολόγοι ἀπὸ ὅλες σχεδὸν τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες.

*Διεθνῆς συνδιάσκεψη μὲ θέμα
«Ὁρθοδοξία καὶ διαθρησκειακὸς
διάλογος στὴν ἐποχὴ τῆς
ἐκκοσμίκευσης»*

Ἀπὸ 15 ἕως 17 Σεπτεμβρίου 2017, ἡ Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν Βόλου

σέ συνεργασία με τὸ Τμήμα Θεολογίας καὶ Θρησκευτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Exeter (Ἡνωμένο Βασίλειο) διοργάνωσε με ἐπιτυχία διεθνή συνδιάσκεψη με θέμα: «*Ὁρθοδοξία καὶ διαθρησκευακὸς διάλογος στὴν ἐποχὴ τῆς ἐκκοσμίκευσης*».

Μετὰ ἀπὸ τοὺς χαιρετισμοὺς ἔλαβε χώρα ἡ πρώτη συνεδρία ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Δρ. Θανάσης Ν. Παπαθανασίου. Ὁ πρῶτος ὁμιλητὴς Dr. Marko Vilotic, Ἐπίκουρος Καθηγητὴς στὸ Τμήμα Ὁρθόδοξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου (Σερβία) καὶ Μέλος τῆς Διευθύνουσας Ἐπιτροπῆς τοῦ Κέντρου Φιλοσοφίας καὶ Θεολογίας (Trebijne, Βοσνία-Ἑρζεγοβίνη), μίλησε με θέμα: «*Προλεγόμενα γιὰ μία καταφατικὴ ὀρθόδοξη θεολογία τῶν θρησκειῶν*». Ὁ ἐπόμενος ὁμιλητὴς, ὁ Δρ. Πέτρος Βασιλειάδης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μίλησε με θέμα: «*Ὁρθοδοξία καὶ Διαθρησκευακὸς διάλογος στὴν ἐποχὴ τῆς ἐκκοσμίκευσης*». Ὁ τελευταῖος ὁμιλητὴς τῆς συνεδρίας π. Ἐμμανουὴλ Κλάφης, Καθηγητὴς στὴν ἔδρα Ὁρθόδοξης Θεολογίας Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος τῆς Ἑλληνορθόδοξης Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τίμιου Σταυροῦ (Βοστώνη, ΗΠΑ), μίλησε με θέμα: «*Ἡ δυναμικὴ τοῦ διαθρησκευακοῦ διαλόγου*».

Στὴν πρώτη συνεδρία τῆς δεύτερης ἡμέρας ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Δρ. Νικολάου Ἀσπροῦλη, ὁ Δρ. Brandon Gallaher, Λέκτορας Συστηματικῆς καὶ Συγκριτικῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Exeter (Ἡνωμένο Βασίλειο), μίλησε με θέμα: «*Ὁ Λόγος, οἱ Λόγοι καὶ ἡ Τριάδα: Μία ὀρθόδοξη θεολογία τῶν θρησκειῶν*». Ἡ ἐπόμενη ὁμιλήτρια, ἡ Δρ. Julia Konstantinovskiy,

Διδάσκουσα στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης (Ἡνωμένο Βασίλειο), παρουσίασε τὸ θέμα: «*Χριστιανισμὸς καὶ “θρησκείες”:* ὀρθόδοξες προοπτικὲς γύρω ἀπὸ τὴ διπλὴ ἔνταξη καὶ τὶς διαθρησκευακὲς ἐπαφές».

Στὴν ἐπόμενη συνεδρία, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Δρ. Marko Vilotic, ὁ πρῶτος ὁμιλητὴς Δρ. Θανάσης Ν. Παπαθανασίου, Διδάσκων στὸ Ἑλληνικὸ Ἄνοικτὸ Πανεπιστήμιο καὶ ἀρχισυντάκτης τοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ *Σύναξη*, παρουσίασε τὸ θέμα: «*Συγκριτικὴ Θεολογία καὶ Ὁρθόδοξοι: Μία ἔρευνα σχετικὰ μετὰ τὴν ἔνταση μετὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ἄλλου, διαφορὲς καὶ διχοτομίες*». Ὁ π. Andrew Louth, Ὁμότιμος Καθηγητὴς Πατερικῶν καὶ Βυζαντινῶν Σπουδῶν στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Durham (Ἡνωμένο Βασίλειο) καὶ Ἐπίτιμος Συνεργάτης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Vrije Universiteit (Ἄμστερνταμ, Ὁλλανδία), μίλησε με θέμα: «*Philip Sherrard: Μία ὀρθόδοξη προσέγγιση τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς παγκόσμιας θρησκείας*».

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς πρώτης ἀπογευματινῆς συνεδρίας ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ καθηγητῆ Πέτρου Βασιλειάδη, ὁ Δρ. Νικόλαος Ἀσπροῦλης, Ἀναπληρωτὴς Διευθυντῆς τῆς Ἀκαδημίας Θεολογικῶν Σπουδῶν τοῦ Βόλου ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Κοσμικὴ ἐκκλησιολογία: Πρὸς μία ὀρθόδοξη θεολογία τῶν θρησκειῶν*». Ὁ Δρ. Paul Ladouceur, Καθηγητὴς στὸ Trinity College (Πανεπιστήμιο τοῦ Τορόντο), καὶ στὸ Ἰνστιτοῦτο Ὁρθόδοξης Θεολογίας τοῦ Μόντρεαλ (Université Laval, Καναδᾶς) μίλησε (μέσω πλατφόρμας ἐξ ἀποστάσεως) με θέμα: «*Θρησκευτικὴ διαφορετικότητα στὴ σύγχρονη ὀρθόδοξη σκέψη*», ὅπου καὶ διερεύ-

νησε τις διαφορετικές προσεγγίσεις σε μη χριστιανικές θρησκείες στο πλαίσιο της σύγχρονης ορθόδοξης θεολογίας.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας συνεδρίας της συνδιάσκεψης υπό την προεδρία του Δρ. Brandon Gallaher, ο πρώτος όμιλητής π. Tikhon Vasylev, Ύποψ. Διδάκτωρ στο Wolfson College του Πανεπιστημίου της Όξφορντς (Ήνωμένο Βασίλειο), μίλησε με θέμα: «*Ο χριστιανικός διάλογος με τον Ταοϊσμό στα έργα του επισκόπου Nikolai Velimirovich, του π. Alexander Men και του ιερομονάχου Δαμασκηνού*». Στη συνέχεια παρουσιάστηκε στους συνέδρους το βίντεο με την εισήγηση της Δρ. Christine Mangala Frost, Λέκτορας και Έρευνήτριας στο Ίνστιτούτο Όρθοδόξων Χριστιανικών Σπουδών (Cambridge, Ήνωμένο Βασίλειο) με θέμα: «*Μία προσέγγιση στις προκλήσεις και τα προβλήματα του διαθρησκειακού διαλόγου με βάση τη σανσκριτική μετάφραση της Κυριακής προσευχής*». Η τελευταία ανακοίνωση της Δρ. Άγγελικης Ζιάκα, Αναπληρώτριας Καθηγήτριας του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης είχε ως θέμα: «*Ο διαθρησκειακός διάλογος σε περιόδους αντίθεσης: η χριστιανική και η μουσουλμανική ευθύνη*», και αναγνώσθη λόγω απουσίας της ομιλήτριας. Η συνδιάσκεψη ολοκληρώθηκε με την τέλεση της Θείας Λειτουργίας την Κυριακή το πρωί 17 Σεπτεμβρίου στην εκκλησία του Αγίου Κωνσταντίνου Βόλου.

Έπιστημονική ημερίδα με θέμα:
«*Εκκλησία και Σύνταγμα. Το ζήτημα της αναθεώρησης*»

Την Τετάρτη 27 Σεπτεμβρίου 2017 στην Αίθουσα Διαλέξεων της Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών ή Ίερά Πατριαρχική και

Σταυροπηγιακή Μονή Βλατάδων (Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών) και οι Κοσμητείες της Θεολογικής Σχολής και της Νομικής Σχολής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πραγματοποίησαν Έπιστημονική Ημερίδα με θέμα: «*Εκκλησία και Σύνταγμα. Το ζήτημα της αναθεώρησης*».

Στην Α΄ Συνεδρία προήδρευσε ο καθηγητής Άθανάσιος Καραθανάσης, Πρόεδρος Έταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, και εισηγητές ήταν οι κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου Νομικής Σχολής και Πολιτικός με θέμα εισηγήσεως: «*Οι σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας ως συνταγματικά ρυθμισμένες – Η συνταγματική θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου*», ο Γιάννης Κτιστάκης, Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ με θέμα: «*Τό “καινοτόμο Σύνταγμα” και οι σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας*» και ο Άναστάσιος Βαβουσκός, Δρ. Νομικής-Δικηγόρος με θέμα: «*Ο άκυρωτικός έλεγχος του Συμβουλίου της Έπικρατείας επί των εκκλησιαστικών πράξεων*».

Τέλος στη Β΄ Συνεδρία προεδρεύον και Συντονιστής ήταν ο Γεώργιος Νάκος, Όμιλτιμος Καθηγητής Νομικής Σχολής Α. Π.Θ. Πρώτος εισηγητής ήταν ο Χριστοφόρος Κοσμίδης, Άρεοπαγίτης με θέμα: «*Σύνταγμα της Ελλάδος, Οικουμενικών Πατριαρχείων και Άγιον Όρος*», ο Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής Α.Π.Θ., με θέμα: «*Η προστασία της εκκλησιαστικής περιουσίας κατά το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ*», ο Θεόδωρος Δ. Παπαγεωργίου, LL.M Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος Ί. Σ. Εκκλησίας της Ελλάδος με θέμα: «*Τό “θρησκευτικά ούδέτερο κράτος”:* Έννομες συνέπειες μίας συνταγματικής διακήρυξης»

καὶ τελευταῖος εἰσηγητὴς ὁ Δημήτριος Νικολακάκης, Δρ. Νομικῆς, Ἐπίκουρος Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. μετέ-

μα: «*Ἡ σχέση τῶν ἀρθρῶν 3 παρ. 1 καὶ 13 τοῦ Συντάγματος ὡς πρὸς τὴν τυπικὴ ἰσχὺ τῶν Ἱερῶν Κανόνων*».